

The background of the cover is a photograph of a modern building's interior, looking up at a complex glass and steel roof structure with circular openings. The image is overlaid with a purple geometric design consisting of a large triangle at the top and a large circle at the bottom, both pointing towards the center. The text is white and placed within these shapes and the central area.

Startnotitie

Accommodatiebeleid Gemeente Stein

Gemeente *Stein*

augustus 2018

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Waarom?	4
3. Wat?	7
3.1 Visie	7
3.2 Programma's	7
3.2.1 De vijver verandert	8
3.2.2 We leven anders	8
3.2.3 Op zoek naar beleving en kwaliteit	9
3.2.4 We doen steeds meer zelf	9
3.2.5 Samen beter worden	10
4. Hoe?	12
4.1 Inventarisatie en analyse	12
4.2 Visie- en beleidsvorming	13
4.3 Beleidsnota accommodatiebeleid	14
Bijlagen	15
Bijlage 1. Vraag	15
Bijlage 2. Aanbod	18
Bijlage 3. Gemeentelijke doelstellingen	23

1. Inleiding

Aanleiding

De gemeente Stein bestaat uit meerdere kernen met hun eigen identiteit, karakter en een sterk verenigingsleven. Diverse ontwikkelingen zoals de bevolkingskrimp, vergrijzing en individualisering hebben echter een grote invloed op de leefbaarheid van deze kernen. Vandaar dat we in de geactualiseerde strategische toekomstvisie inzetten op sociale en vitale kernen.

Passende voorzieningen en accommodaties dragen bij aan de leefbaarheid van kernen en hebben daardoor direct invloed op de toekomst van onze inwoners en verenigingen. Daarom willen we een actueel en toekomstbestendig accommodatiebeleid ontwikkelen.

De voorliggende startnotitie beschrijft de context, de richting en het proces van het accommodatiebeleid. We beschrijven in dit document een globale visie met kaders die centraal staan bij de ontwikkeling van de nota accommodatiebeleid. Wij vinden het proces erg belangrijk. We willen een duurzame beweging op gang brengen die niet eindigt na oplevering van de nota accommodatiebeleid.

Doel

We willen als gemeente duurzaam voorzien in functies en activiteiten. Voorzieningen en accommodaties zijn een middel om dit te bereiken en hebben invloed op de leefbaarheid van onze kernen. We bekijken dit integraal en maken beleid voor een langere termijn, zodat een toekomstbestendig accommodatieniveau geborgd is met aandacht voor een optimale balans tussen vraag en aanbod. Hierbij kijken we niet alleen naar de inwoners van nu, maar zeker ook naar de inwoners van later. Het beleid moet richting geven voor de toekomst en moet het toetsingskader gaan vormen voor alle beleids- en planvorming en burgerinitiatieven waarin voorzieningen/accommodaties op welke wijze dan ook betrokken zijn.

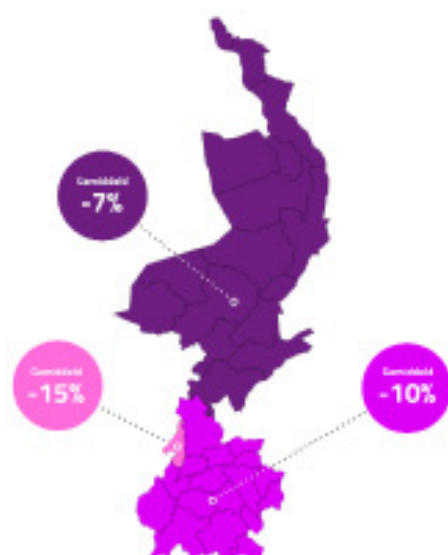
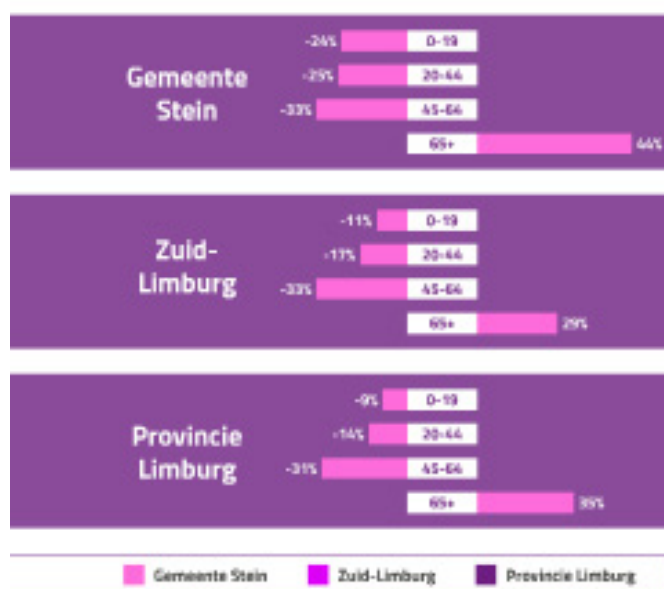
Om een toekomstbestendig accommodatiebeleid te realiseren is het noodzakelijk om in beeld te brengen welke functies/activiteiten in de toekomst gewenst zijn en welk aanbod van accommodaties nodig is. Daarnaast wordt het totale bestaande aanbod, de kwaliteit, het gebruik en de kosten van alle accommodaties per kern in beeld gebracht. Op basis van deze input wordt samen met inwoners en verenigingen beleid ontwikkeld waarin wordt aangegeven welk aanbod in de toekomst noodzakelijk is, wat we daarvoor moeten doen en hoe we dat gaan aanpakken. Dit wordt gebundeld in een beleidsnota.

Leeswijzer

In deze startnotitie wordt het waarom, wat en hoe van het accommodatiebeleid beschreven. In hoofdstuk 2 'Waarom?' komt de context van het accommodatiebeleid aan bod. Aandacht hierbij gaat uit naar (toekomstige) vraag en aanbod. In hoofdstuk 3 'Wat?' wordt een globale beleidsvisie beschreven. Vanuit verschillende programma's worden kaders en uitgangspunten geformuleerd op basis van ontwikkelingen die we op macroniveau en op Steins niveau zien. Een overzicht van de kaders staat op pagina 11. In hoofdstuk 4 'Hoe?' wordt het proces beschreven om te komen tot het accommodatiebeleid.

2. Waarom?

De wereld verandert. Diverse ontwikkelingen zoals de bevolkingskrimp, ontgroening, vergrijzing en individualisering hebben een grote invloed op de vraag en behoefte naar accommodaties. Ook in de gemeente Stein. Over twintig jaar (2038) is het aantal inwoners in de gemeente Stein volgens de bevolkingsprognose met 15% gedaald. Deze bevolkingskrimp is relatief gezien sterker dan in andere gemeenten in (Zuid-)Limburg (bron: CBS/Progneff).

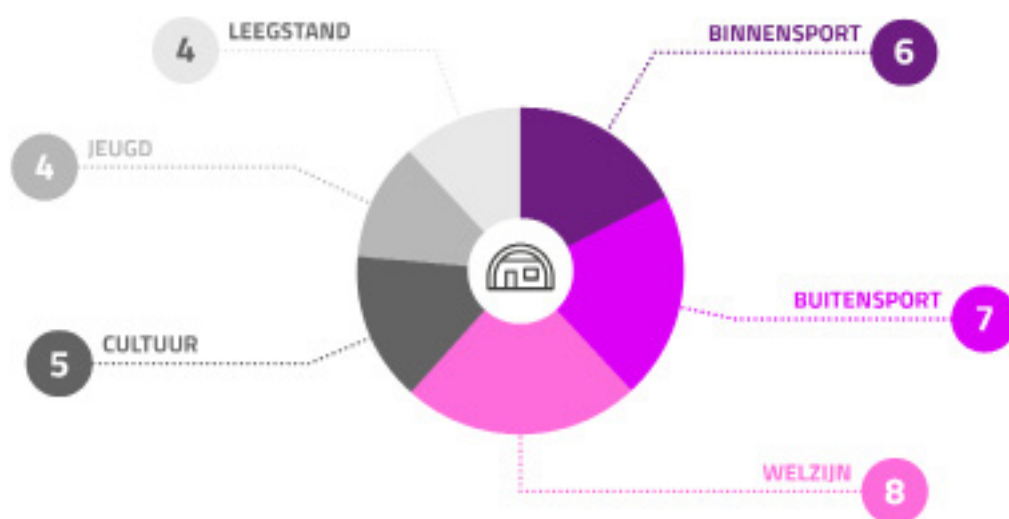


De krimp is een gevolg van een veranderende samenstelling van de bevolking. Er worden minder kinderen in de gemeente Stein geboren. De verwachting is dat het aantal kinderen en jongeren (0 tot 20 jaar) met 24% is gedaald. Tevens kan de leeftijdsgroep 20 tot 65 jaar een afname verwachten van 29%. Aan de andere kant zien we een sterke stijging van het aantal 65-plussers met 44%. De vergrijzing zit met name in de groei van het aantal 75-plussers in de gemeente Stein (bron: CBS/Progneff).

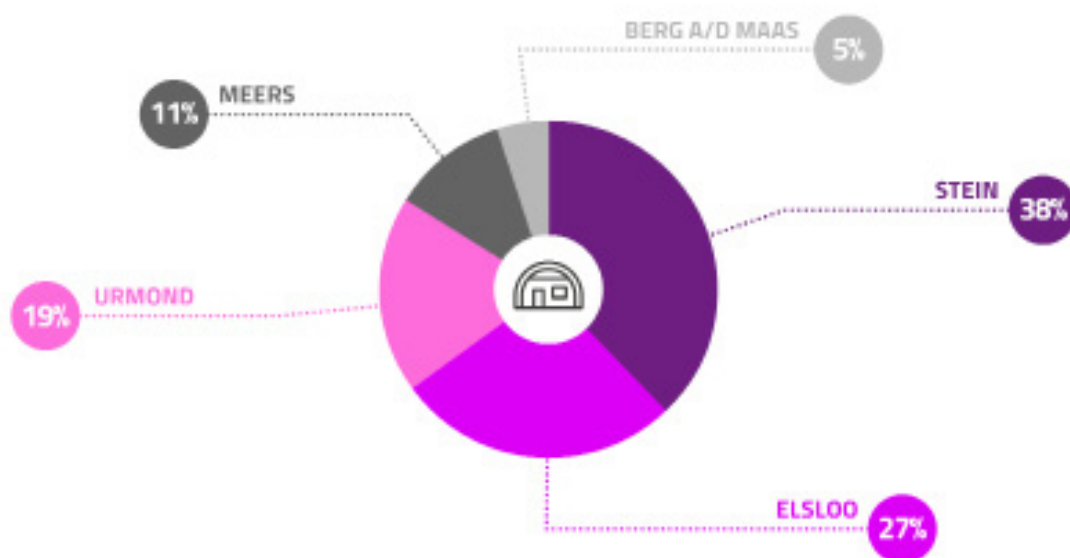
De bevolgingskrimp zorgt ervoor dat het aantal lidmaatschappen bij verenigingen daalt. Dit zorgt uiteindelijk voor een **afname in de vraag naar en het gebruik van voorzieningen en accommodaties**. Deze afname is op dit moment al waarneembaar in de bezettingsgraden van de accommodaties. Gemeente breed hebben we op basis van landelijke normering een overschot van ongeveer tien tennisbanen in de gemeente Stein. Ontgroening en vergrijzing zorgen voor een sterke verandering van de vraag en behoeften.

Door een terugloop in ledenaantallen zien sommige verenigingen, zoals V.V. Havantia, geen perspectief meer in de toekomst en houden op te bestaan. Dit heeft als gevolg dat de **leegstand van voorzieningen en accommodaties groeiende** is. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor onderwijsgebouwen en gymzalen. Een afname in leerlingaantallen is hier de oorzaak van. Gymzalen in de gemeente Stein zijn daardoor onderbezet. Dit is ook in de avonden het geval omdat gymzalen niet voldoen aan sport specifieke wensen van verenigingen (of sportbonden).

In totaal beschikken we over 34 accommodaties die in het accommodatiebeleid worden meegenomen. Dit zijn accommodaties in de sectoren welzijn, binnensport, buitensport, cultuur en jeugd. Ten aanzien van deze sectoren heeft de gemeente immers een wettelijke taak in verband met huisvesting of heeft de gemeente reële invloed en zeggenschap op de realisatie, spreiding, kwaliteit en/of het gebruik van de accommodaties. Ook buiten gebruik gestelde (leegstand) accommodaties worden meegenomen. Van een groot deel van deze accommodaties zijn wij als gemeente eigenaar. Daarnaast wordt groot onderhoud uitgevoerd aan twee accommodaties (gemeenschapshuis en fanfarezaal) waarvan wij geen eigenaar zijn.



De kernen Stein en Elsloo zijn de grootste kernen in de gemeente Stein. Zij beschikken in absolute aantallen ook over de meeste voorzieningen. Meers en Berg aan de Maas beschikken relatief gezien over minder voorzieningen. Afgezet tegen het aantal inwoners per kern beschikken Meers en Urmond over de meeste voorzieningen.



Ongeveer 40% van de gemeentelijke accommodaties is inmiddels meer dan 40 jaar oud. Wanneer een accommodatie structureel goed wordt onderhouden, hoeft een oudere leeftijd geen probleem te vormen voor de kwaliteit van een accommodatie. Over het algemeen zijn deze accommodaties namelijk wel in een **redelijke tot goede technische en functionele staat**. Een aantal accommodaties komt echter wel voor kwaliteitsverbetering in aanmerking, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid.

Ook accommodaties die geen eigendom van de gemeente zijn worden in de inventarisatie van vraag en aanbod meegenomen. Over het algemeen is sprake van een **goede spreiding van accommodaties**. Gezien de spreiding, het gebruik en de groeiende leegstand kan geconcludeerd worden dat er meer dan voldoende accommodaties zijn in de gemeente Stein. Er is sprake van een **overschot aan accommodaties**. Dit heeft impact op de exploitatie van de accommodaties.

Alle genoemde ontwikkelingen in vraag en aanbod maken een heroverweging op het accommodatiebeleid noodzakelijk. In bijlage 1 en 2 staat een uitgebreide beschrijving van vraag en aanbod.

3. Wat?

Op basis van de verkregen informatie, interactie en analyse is een globale beleidsvisie met bijbehorende kaders en speerpunten ontwikkeld. De visie en bijbehorende kaders en speerpunten vormen de basis voor de ontwikkeling van de beleidsnota accommodatiebeleid.

3.1 Visie

De gemeente Stein bestaat uit vijf kernen met hun eigen identiteit en kwaliteiten. Samen met inwoners en verenigingen streven we naar **sociale en vitale kernen**. Samen hebben we de kracht om veel te bereiken. Sociale en vitale kernen zijn van belang voor een **duurzame leefomgeving**. Voorzieningen en accommodaties zijn belangrijk voor de leefomgeving in de kernen, omdat het hierdoor mogelijk is dat inwoners prettig in de gemeente Stein wonen, ontspannen en elkaar ontmoeten.

Elkaar **ontmoeten** is essentieel voor het leggen van verbindingen tussen diverse (groepen van) inwoners, verenigingen en vrijwilligers. Daarnaast zorgt dit voor het verder versterken van de gemeenschapszin. Ontmoetingsplekken moeten zijn afgestemd op de veranderende samenstelling en behoefte van de bevolking. We doen het niet alleen voor inwoners van nu, maar ook voor de inwoners van later.

Voorzieningen en accommodaties vormen geen doel op zich, maar zijn een **middel** om de leefbaarheid in de gemeente Stein in stand te houden en waar nodig te versterken. Er wordt niet meer gedacht in termen van gebouwen, maar in termen van **functies en activiteiten**. Deze functies zijn ontmoeten, leren, sporten, cultuur, wonen, recreëren/ontspannen en (ver)zorgen. In de gemeente Stein staan deze functies centraal en kijken we hier **integraal** naar.

Er wordt gestreefd naar het behoud van functies en activiteiten en niet het behoud van accommodaties. Dit betekent dat niet koste wat kost elke accommodatie in stand wordt gehouden. De keuzes die worden gemaakt moeten **toekomstbestendig** zijn. Er moet voldoende vraag zijn voor een duurzame exploitatie. Als dit niet mogelijk is dan kan

de activiteit wijk- of kernoverstijgend worden aangeboden. Dit betekent dat we in deze situaties ook de **samenwerking** tussen de kernen en verenigingen willen stimuleren. Samenwerking is in de toekomst van groot belang om de kracht van Stein te behouden.

Daarnaast gaan we steeds meer uit van de **eigen kracht van onze inwoners en verenigingen**. Zij nemen zelf initiatief en voelen zich verantwoordelijk voor hun eigen leefomgeving. Actief eigenaarschap van onze inwoners willen wij verder stimuleren zodat zij meer ruimte, zeggenschap en verantwoordelijkheid krijgen. Als gemeente geven wij hen hiervoor de ruimte. De gemeente neemt steeds meer een **faciliterende rol** in. Dit betekent ook durven loslaten.

Niet de gemeente, maar de inwoners van een kern moeten zelf aangeven wat zij nodig vinden voor hun wijk of dorp. We kiezen daarom voor een **kerngerichte aanpak** in de totstandkoming van het accommodatiebeleid waarbij inwoners nadrukkelijk worden betrokken. Dit is noodzakelijk om een **breed gedragen** accommodatiebeleid te ontwikkelen. Daarnaast bekijken we het ook op een integrale en kernoverstijgende manier.

3.2 Programma's

Op basis van opgehaalde input van stakeholders (bijlage 1), huidig vigerend beleid (bijlage 3) en trends en ontwikkelingen zijn uitgangspunten ontwikkeld. Deze kaders en speerpunten vormen het richtinggevend kader om te komen tot een toekomstbestendig accommodatiebeleid. Deze zijn beschreven aan de hand van vijf programma's:

1. De vijver verandert
2. We leven anders
3. Op zoek naar beleving en kwaliteit
4. We doen steeds meer zelf
5. Samen beter worden

Per programma wordt aangegeven welke landelijke trends en ontwikkelingen we zien, wat er nu al gebeurt in de gemeente Stein en wat de gewenste uitgangspunten zijn.



3.2.1 De vijver verandert

Wat zien we?

- Over twintig jaar (2038) is het aantal inwoners in de gemeente Stein volgens de bevolkingsprognose met 15% gedaald.
- De verwachting is dat het aantal kinderen en jongeren (0 tot 20 jaar) met 24% is gedaald. Tevens kan de leeftijdsgroep 20 tot 65 jaar een afname verwachten van 29%. Aan de andere kant zien we een sterke stijging van het aantal 65-plussers met 44%.
- In de kernen Stein, Elsloo en Meers wordt een vergelijkbare krimp verwacht. De bevolkingskrimp in Urmond en Berg a/d Maas is minder sterk.

Wat gebeurt nu al?

- Momenteel besteden we veel aandacht aan de verwachte krimp en nemen dit mee in de ontwikkeling van nieuw beleid.
- We stimuleren verenigingen maatschappelijke activiteiten te laten organiseren voor kwetsbare doelgroepen via subsidieregelingen. Bij RKSv De Ster is bijvoorbeeld de mogelijkheid voor senioren om Walking Football te spelen.

Wat willen we?

- Er wordt gestreefd naar voldoende en een passend aanbod aan accommodaties per wijk en kern. Dit betekent niet dat iedere wijk over één of meerdere eigen maatschappelijke accommodaties hoeft te beschikken.
- Een accommodatie heeft toekomst als er een duurzame en aanvaardbare exploitatie is. Dit betekent dat er binnen het verzorgingsgebied ook in de toekomst voldoende vraag moet zijn.
- Daar waar sprake is van substantiële en structurele leegstand of overcapaciteit worden passende maatregelen genomen om het aanbod beter af te stemmen op de vraag. Uiteraard is hierbij wet- en regelgeving leidend en bieden geldende normeringen een leidraad. De mogelijkheid tot herbestemming wordt afgewogen aan de hand van overige voorzieningen in de wijk of kern.



3.2.2 We leven anders

Wat zien we?

- Zorg en ondersteuning zal de komende jaren vaker dichtbij of aan huis verleend worden. Door de toenemende levensverwachting, innovatie in de zorg en de vergrijzing verandert de zorgvraag en neemt de zorgvraag toe. Door andere wensen ten aanzien van levenskwaliteit en keuzevrijheid willen veel mensen hun leven ook op hogere leeftijd graag voortzetten, zoals zij gewend zijn. Ouderen blijven langer thuis wonen in plaats van naar een verpleeghuis/bejaardenhuis te gaan, waardoor juist ook de zwaardere zorg aan huis stijgt en wellicht behoefte is aan laagdrempelige ontmoetingsplekken.
- Steeds meer mensen worden zelfstandiger en binden zich minder vanzelfsprekend aan collectieven en bestaande instituten. Door deze individualisering ontstaat een grotere diversiteit in de indeling van de dagelijkse activiteiten.

Wat gebeurt nu al?

- Ondersteuning voor inwoners wordt dichtbij huis georganiseerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van ontmoetingsplekken in wijken en kernen.
- In het sociaal domein sluiten we door inzet van Village Deals veel beter aan bij de vraag van onze inwoners en bieden we waar mogelijk maatwerk voor zorg en ondersteuning.

Wat willen we?

- Met het oog op de leefbaarheid beschikt iedere kern minstens over één basisvoorziening waar de functie 'ontmoeten' 'kan plaatsvinden.
- Wij streven naar een goede bereikbaarheid van deze basisvoorzieningen.
- Een basisvoorziening per kern kan verschillen. Wat voor de ene kern belangrijk is, hoeft voor de andere kern niet belangrijk te zijn.
- In principe moet iedereen fysiek de mogelijkheid hebben om toegang te krijgen tot de activiteiten die plaatsvinden in een gebouw (link met VN Verdrag / Inclusie agenda).
- Als de lange termijn moeilijk te voorspellen of te beïnvloeden is, wordt gekozen voor een flexibele en mobiele oplossing.



3.2.3 Op zoek naar beleving en kwaliteit

Wat zien we?

- Kwaliteit en flexibiliteit is van groot belang bij vrijetijdsbesteding en men is bereid hier (extra) voor te betalen. Gebruikers van maatschappelijke accommodaties stellen hogere eisen aan de kwaliteit van maatschappelijke accommodaties, zowel op het gebied van het voorzieningenniveau, het activiteitenaanbod alsook de dienstverlening.
- Vanwege de toegenomen mobiliteit zijn mensen in de regel in staat en bereid langer te reizen voor hun vrijetijdsbesteding. Hierdoor worden bewoners minder afhankelijk van hun directe leefomgeving. Dit kan betekenen dat bepaalde voorzieningen een groter verzorgingsgebied krijgen.
- Er is een toenemend bewustzijn op het gebied van duurzaamheid en aandacht voor de kwaliteit van de leefomgeving. Een prettige groene, veilige en leefbare woonomgeving ondersteunt betrokkenheid en sociale cohesie in de buurt.

Wat gebeurt nu al?

- We zijn gestart met een grootschalig zonnepanelenproject. Hiermee wil de gemeente 200 daken van zonnepanelen voorzien. We maken het mogelijk dat inwoners tegen voordelig tarief een lening kunnen afsluiten voor de aanschaf van de zonnepanelen.
- Binnen de gemeente Stein zijn twee voetbalaccommodaties met kunstgras voetbalvelden. Kwaliteitsverbetering is hierbij één van de redenen geweest.

Wat willen we?

- Macro gezien investeren wij niet in méér accommodaties, maar wel in de kwaliteit en functies van accommodaties. We zetten in op levendige accommodaties.
- De vraag en behoefte van onze inwoners naar functies en activiteiten staat centraal. We gaan hierbij wel uit van realistische en weloverwogen keuzes.
- We streven naar betaalbare accommodaties voor iedereen waarbij een balans moet zijn met de eigen bijdrage van gebruikers.
- We stimuleren en realiseren duurzaamheidsmaatregelen in onze maatschappelijke accommodaties.



3.2.4 We doen steeds meer zelf

Wat zien we?

- De relatie tussen de inwoner en de overheid verandert. Inwoners nemen zelf steeds meer initiatief. De overheid neemt een faciliterende positie in. Er wordt meer beroep gedaan op de eigen kracht en verantwoordelijkheid van inwoners.
- Veel maatschappelijke accommodaties worden gerund door vrijwilligers. Als gevolg van individualisering, de afnemende vrije tijd waarover mensen kunnen beschikken en de vergrijzing van de samenleving, staat de kwaliteit en continuïteit van vrijwilligersorganisaties in toenemende mate onder druk.

Wat gebeurt nu al?

- Via de eigen kracht subsidie faciliteren wij burgerinitiatieven van inwoners. Daarnaast ondersteunen en begeleiden wij DOP's met hun werkzaamheden in de dorpen en wijken.
- Het eigendom en beheer van een aantal maatschappelijke accommodaties is overgedragen aan particulier initiatief. De tennisaccommodatie in Stein is bijvoorbeeld geprivatiseerd, de Fanfarezaal in Urmond wordt gerund door een beheersstichting en Stichting Buurtcentrum Nieuwdorp exploiteert tijdelijk de oude Don Bosco school als buurtcentrum. Deze ontwikkeling is positief en groeiende. Er dient echter aandacht te zijn voor de consequenties die dit veroorzaakt voor de exploitatie van andere voorzieningen.

Wat willen we?

- We betrekken de gebruikers, exploitanten, verenigingen, inwoners, ondernemers en DOP's bij vraagstukken op het gebied van accommodaties binnen de gestelde gemeentelijke kaders.
- Het in stand houden van een functie ligt niet meer alleen bij de gemeente. De gemeente heeft een stimulerende en faciliterende rol.
- Daar waar mogelijk worden eigendommen, beheer en exploitatie (structureel) overgedragen aan vitale en toekomstbestendige organisaties.
- De gemeente neemt alleen een meer initiërende rol wanneer de 'markt' niet in de (maatschappelijke) vraag of behoefte kan voorzien.



3.2.5 Samen beter worden

Wat zien we?

- Als tegenhanger van de individualisering is de trend van nieuw collectivisme ontstaan. Kenmerk van het nieuw collectivisme is dat mensen weer meer op zoek gaan naar een groep waarbij men zich thuis voelt en waartoe men wil behoren
- Er is een ontwikkeling gaande van monofunctionele naar multifunctionele, geclusterde accommodaties. Dit biedt kansen voor een hoger gebruiksrendement en een evenwichtigere verdeling van de bezetting. Tevens hebben de betrokken organisaties de mogelijkheid om efficiënter en effectiever met elkaar samen te werken en meerwaarde voor de bezoeker te creëren. Kleine dorpsscholen fuseren en worden brede scholen, waar kinderopvang, welzijn, peuterspeelplaats, bibliotheek en bijvoorbeeld de muziekschool worden gecombineerd.
- Andere partners spelen een rol in het maatschappelijk vastgoed. Bijvoorbeeld woningbouwcorporaties, die maatschappelijk vastgoed ontwikkelen en beheren. Het onderscheid tussen publieke en private accommodaties wordt steeds kleiner. Maatschappelijke accommodaties voegen commerciële functies en overheden sluiten zich vaker aan bij private ontwikkelingen.

Wat gebeurt nu al?

- In de gemeente Stein is een aantal multifunctionele centra gehuisvest met diverse voorzieningen.
- De voetbalverenigingen V.V. IVS en R.K.S.V. Urmondia werken samen en hebben de jeugdafdelingen samengevoegd. De jeugdafdeling heeft een eigen naam 'SJO UBC' en heeft ook een eigen tenue.

Wat willen we?

- We stimuleren samenwerking tussen verenigingen onderling en tussen kernen.
- We zetten in op multifunctioneel gebruik van accommodaties om slimme combinaties te maken. Nieuwe initiatieven worden getoetst op multifunctionaliteit.
- Initiatieven op het gebied van maatschappelijke accommodaties moeten complementair zijn en niet concurrerend.
- Wij beperken ons beeld niet alleen tot gemeentelijke accommodaties, maar bekijken alle vormen van maatschappelijk vastgoed. Specifiek leggen we de verbinding met onderwijsvoorzieningen.



Opsomming kaders accommodatiebeleid

In de programma's hierboven zijn de kaders beschreven die centraal staan bij de ontwikkeling van het accommodatiebeleid. Om een volledig beeld te schetsen worden de kaders hieronder nogmaals opgesomd:

1. Er wordt gestreefd naar voldoende en een passend aanbod aan accommodaties per wijk en kern. Dit betekent niet dat iedere wijk over één of meerdere eigen maatschappelijke accommodaties hoeft te beschikken.
2. Een accommodatie heeft toekomst als er een duurzame en aanvaardbare exploitatie is. Dit betekent dat er binnen het verzorgingsgebied ook in de toekomst voldoende vraag moet zijn.
3. Daar waar sprake is van substantiële en structurele leegstand of overcapaciteit worden passende maatregelen genomen om het aanbod beter af te stemmen op de vraag. Uiteraard is hierbij wet- en regelgeving leidend en bieden geldende normeringen een leidraad. De mogelijkheid tot herbestemming wordt afgewogen aan de hand van overige voorzieningen in de wijk of kern.
4. Met het oog op de leefbaarheid beschikt iedere kern minstens over één basisvoorziening waar de functie 'ontmoeten' 'kan plaatsvinden.
5. Wij streven naar een goede bereikbaarheid van deze basisvoorzieningen.
6. Een basisvoorziening per kern kan verschillen. Wat voor de ene kern belangrijk is, hoeft voor de andere kern niet belangrijk te zijn.
7. In principe moet iedereen fysiek de mogelijkheid hebben om toegang te krijgen tot de activiteiten die plaatsvinden in een gebouw (link met VN Verdrag / Inclusie agenda).
8. Als de lange termijn moeilijk te voorspellen of te beïnvloeden is, wordt gekozen voor een flexibele en mobiele oplossing.
9. Macro gezien investeren wij niet in méér accommodaties, maar wel in de kwaliteit en functies van accommodaties. We zetten in op levendige accommodaties.
10. De vraag en behoefte van onze inwoners naar functies en activiteiten staat centraal. We gaan hierbij wel uit van realistische en weloverwogen keuzes.
11. We streven naar betaalbare accommodaties voor iedereen waarbij een balans moet zijn met de eigen bijdrage van gebruikers.
12. We stimuleren en realiseren duurzaamheidsmaatregelen in onze maatschappelijke accommodaties.
13. We betrekken de gebruikers, verenigingen, inwoners, ondernemers en DOP's bij vraagstukken op het gebied van accommodaties binnen de gestelde gemeentelijke kaders.
14. Het in stand houden van een functie ligt niet meer alleen bij de gemeente. De gemeente heeft een stimulerende en faciliterende rol.
15. Daar waar mogelijk worden eigendommen, beheer en exploitatie (structureel) overgedragen aan vitale en toekomstbestendige organisaties.
16. De gemeente neemt alleen een meer initiërende rol wanneer de 'markt' niet in de (maatschappelijke) vraag of behoefte kan voorzien.
17. We stimuleren samenwerking tussen verenigingen onderling en tussen kernen.
18. We zetten in op multifunctioneel gebruik van accommodaties om slimme combinaties te maken. Nieuwe initiatieven worden getoetst op multifunctionaliteit.
19. Initiatieven op het gebied van maatschappelijke accommodaties moeten complementair zijn en niet concurrerend.
20. Wij beperken ons beeld niet alleen tot gemeentelijke accommodaties, maar bekijken alle vormen van maatschappelijk vastgoed. Specifiek leggen we de verbinding met onderwijsvoorzieningen.

4. Hoe?

Het accommodatiebeleid komt gefaseerd tot stand. Om te komen tot een toekomstbestendig accommodatiebeleid worden de volgende fases onderscheiden: inventarisatie en analyse, visie- en beleidsontwikkeling en het opstellen van de beleidsnota accommodatiebeleid. De fases worden in dit hoofdstuk nader toegelicht.

4.1 Inventarisatie en analyse

Er wordt gestart met het (verder) in kaart brengen van de (toekomstige) vraag en het aanbod. Dit wordt per cluster en per kern of wijk gedaan. De toekomstige vraag wordt in deze fase afgezet tegen de capaciteit en kwaliteit van de accommodaties.

Om inzicht te verkrijgen in de toekomstige vraag wordt een kwantitatief onderzoek gehouden onder verenigingen/gebruikers van accommodaties in de gemeente Stein. Via deze vragenlijst wordt inzicht verkregen in:

- Algemene gegevens over verenigingen
- Ontwikkeling van het ledenbestand
- Gebruik van accommodaties
- Waardering van accommodaties en faciliteiten
- Toekomstige wensen/behoeften

De informatie die vergaard wordt uit het kwantitatieve onderzoek zal worden afgezet tegen de verwachte krimp, de veranderende bevolkingssamenstelling en andere ontwikkelingen. Daarnaast worden de resultaten getoetst aan achterliggende informatie over het bezoek en de bezetting van de accommodaties.

Het huidige aanbod wordt in kaart gebracht via beschikbare gemeentelijke informatie van accommodaties in eigen beheer en via een vragenformat dat wordt ingevuld door beheerders en gebruikers. Op basis van deze gegevens brengen we per accommodatie in kaart welke gebruikers er zijn, wat de bezetting is, wat de inkomsten en uitgaven zijn en welke beheersvorm er van toepassing is.

Aan het einde van deze fase worden een inventarisatie opgeleverd van het huidig gebruik en toekomstig

gewenst gebruik, afgezet tegen het bestaande aanbod aan voorzieningen. Dit gebeurt per cluster en per kern. Onderstaande tabellen geven inzicht in de specifieke werkzaamheden die uitgevoerd worden gedurende de inventarisatiefase. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de inventarisatie en de analyse.

Inventarisatie	▪ Demografie en andere ontwikkelingen per cluster en kern/wijk ▪ Activiteiten en gebruikersgroepen
	▪ Verenigingen en scholen ◦ Leden/leerlingen aantallen ◦ Ruimtebehoefte
	▪ Beheer en exploitatiegegevens accommodaties ◦ Organisatie / Beheersvorm ◦ Inkomsten en uitgaven ◦ Tarieven ◦ Bezettingsgraad
	▪ Overige gegevensverzameling ◦ Subsidies en overige facilitering ◦ Aanvullen ontbrekende gegevens ◦ Accommodatiekaart per kern/wijk
Analyse	▪ Functies en activiteiten
	▪ Vraag en aanbod
	▪ Huidige beheer en exploitatie accommodaties
	▪ Subsidies en overige facilitering

4.2 Visie- en beleidsvorming

Gedurende het proces voor de totstandkoming van het accommodatiebeleid staat co-creatie centraal. Co-creatie betekent dat (extern) betrokkenen vanaf het begin tot het einde worden meegenomen om een gezamenlijke visie te vormen, maar vervolgens ook mee beoordelen welke keuzes gemaakt moeten worden en zelf uitvoerder kunnen zijn van ideeën. Dit is noodzakelijk om een breed gedragen toekomstvisie, aansluitend op lokale behoeften en vraagstukken, te ontwikkelen. Deze aanpak sluit ook aan op de gemeentelijke doelstellingen.

De toekomstvisie voor het accommodatiebeleid wordt kerngericht uitgevoerd. Door middel van twee bijeenkomsten per kern en een afsluitende collectieve bijeenkomst wordt hieraan invulling gegeven. Iedereen is welkom om aan te sluiten en mee te denken. We stellen het dorp zelf hierbij centraal, betrekken de DOP's dus zij kunnen ook de mensen uitnodigen en relevante personen uit het dorp betrekken.

Bijeenkomsten per kern

Er worden twee bijeenkomsten per kern georganiseerd. Voor de kern Stein wordt de eerste bijeenkomst per wijk georganiseerd. De tweede bijeenkomst vindt op kernniveau plaats. Tijdens deze bijeenkomsten staat bewustwording, betrokkenheid en co-creatie centraal. Middels interactieve werkvormen worden aanwezigen uitgedaagd om gezamenlijk na te denken over de toekomst van hun dorp.

In de eerste bijeenkomst wordt per kern (of wijk) informatie gegeven over de huidige situatie van vraag en aanbod. Daarnaast wordt de inhoud van de startnotitie (visie en kaders) toegelicht. Op basis van een 'accommodatiekaart' wordt naar sterke en verbeterpunten gekeken en worden relevante kansen en ontwikkelingen in beeld gebracht. Vanuit de kaders van de startnotitie wordt een realistisch toekomstbeeld opgesteld. In de tweede bijeenkomst het geschetste toekomstbeeld concreet gemaakt en worden de consequenties hiervan in beeld gebracht. Dit resulteert uiteindelijk in een toekomstplan per dorp/wijk.



Collectieve bijeenkomst

Nadat de bijeenkomsten per kern hebben plaatsgevonden wordt een collectieve bijeenkomst op gemeentelijk niveau georganiseerd. In deze laatste bijeenkomst worden de toekomstplannen gezamenlijk besproken. Ook raadsleden worden voor deze bijeenkomst uitgenodigd. In de bijeenkomst wordt het toekomstplan per kern gepresenteerd. Betrokkenen kunnen daarna met elkaar het gesprek aan gaan. Indien gewenst kan dit ook in twee aparte bijeenkomsten worden georganiseerd.

Jongeren betrekken

Daarnaast willen we in de fase visie- en beleidsvorming jongeren betrekken. Zij zijn de gebruikers van de toekomst en daarom een belangrijke doelgroep. We willen jongeren mee laten denken over de accommodaties van de toekomst. Dit doen wij via SJAR en via het Groenewald College.

Het accommodatiebeleid raakt vele inwoners en maatschappelijke partijen in de gemeente Stein. Vandaar dat wij op een toegankelijke en duidelijke manier zullen communiceren over de voortgang in het proces. Daarnaast zullen participatie van inwoners in het proces stimuleren en aanjagen. We sluiten hierbij vooral aan bij de bestaande communicatiemiddelen, zoals de gemeentelijke website, de website DatmaaktSteinvoormij, de gemeentelijke nieuwsbrief en social media. Ook zullen wij de DOP's inzetten om onze informatie in de dorpen en wijken te delen. Daarnaast wordt uiteraard zorgvuldig gecommuniceerd naar raadsleden, College en medewerkers van de gemeente Stein. Wij zullen hen per stap op de hoogte houden van de voortgang in het proces.

4.3 Beleidsnota accommodatiebeleid

Alle input die gedurende het proces is opgehaald, wordt verwerkt en vertaald in een beleidsnota. In deze beleidsnota komen de volgende onderdelen aan bod:

1. Analyse van vraag en aanbod
2. Beleidsvisie met kaders en uitgangspunten
3. Toekomstplannen per dorp/wijk
4. Keuzes en vervolgstappen (uitvoeringsplan)

Met een gedragen visie en een helder beleidskader wordt aangegeven hoe we willen omgaan met onze maatschappelijke accommodaties. Nieuwe initiatieven, wensen of knelpunten worden hier op basis van objectieve criteria aan getoetst. Dit betekent dus dat niet alle (dorps) plannen zonder meer uitvoerbaar zijn.

Per kern worden gewenste toekomstplannen opgesteld en voorstellen gedaan voor eventuele maatregelen en veranderingen op het gebied van maatschappelijke accommodaties (renovatie, nieuwbouw, uitbreiding, afstoten, clustering, eigendomssituatie etc.). De maatregelen worden samen gebracht en opgenomen in een uitvoeringsplan voor de korte, middellange en lange termijn. Het uitvoeringsplan is richtinggevend voor de toekomst en moet waar mogelijk nog verder worden uitgewerkt of worden geconcretiseerd.

In de beleidsnota wordt aangegeven in welke mate de plannen al dan niet passen binnen de kaders van het nieuwe beleid, geven we een doorkijk van de mogelijke consequenties (maatschappelijk, organisatorisch en financieel) en beschrijven we de vervolgstappen die gezet moeten worden. Wij vinden het namelijk belangrijk dat er een duurzame beweging op gang gebracht wordt die niet eindigt na oplevering van de beleidsnota.



Bijlagen

Bijlage 1. Vraag

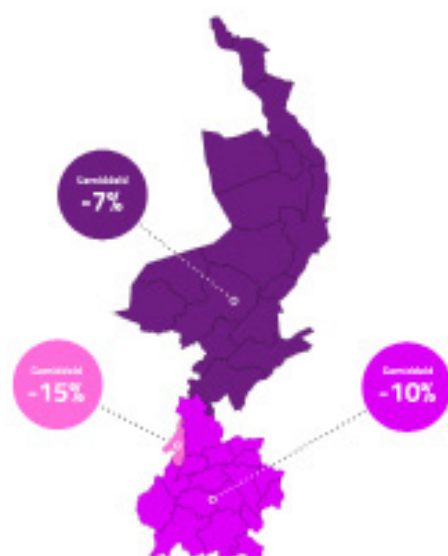
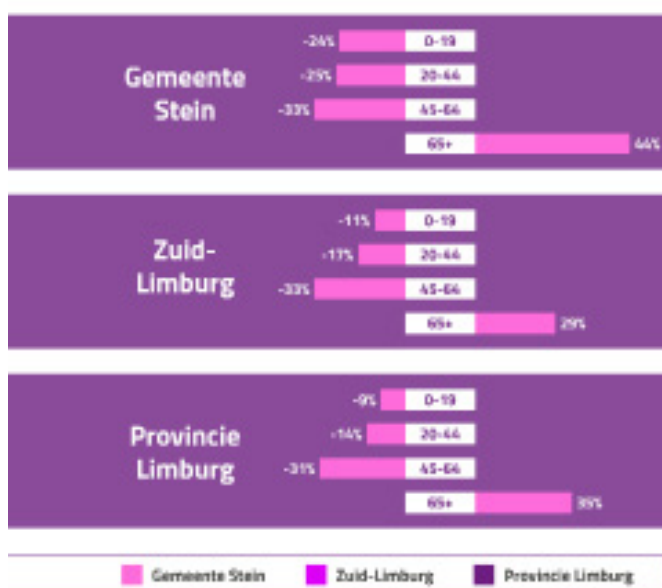
Demografie

De bevolkingsomvang neemt de komende jaren af in de gemeente Stein. In 2018 heeft de gemeente Stein 24.996 inwoners. In 2038 is het inwoneraantal naar verwachting gedaald naar 21.316 inwoners. Daarmee daalt het aantal inwoners met meer dan 3.500. Een verwachte daling van 15% ten opzichte van het huidige inwoneraantal. In onderstaande tabel is de bevolkingsontwikkeling weergegeven (bron: CBS/Progneff).

	2018	2023	2028	2033	2038	%
0-19 jaar	5.546	5.117	4.694	4.384	4.241	-24%
20-44 jaar	6.862	6.104	5.803	5.599	5.180	-25%
45-64 jaar	8.133	7.811	7.119	6.198	5.462	-33%
65+	4.455	5.266	5.803	6.257	6.433	44%
Totaal	24.996	24.298	23.419	22.438	21.316	-15%

Ook de bevolkingssamenstelling verandert de komende jaren in Stein. Er vindt een sterke vergrijzing plaats. De vergrijzing zit met name in de groei van het aantal 75-plussers. De grootste afname qua leeftijdsgroep zijn de inwoners van 45 tot en met 64 jaar. Deze groep daalt met 33%.

Indien de bevolkingsontwikkeling wordt vergeleken met Zuid-Limburg en Limburg valt op dat de gemeente Stein relatief gezien te maken heeft met een sterke krimp, ontgroening en vergrijzing. De resultaten worden weergegeven in onderstaande afbeelding.



De gemeente Stein bestaat uit vijf kernen. Het gaat hierbij om de kernen Stein, Elsloo, Urmond, Berg a/d Maas en Meers. Deze kernen kennen allen een eigen demografische ontwikkeling. Deze ontwikkeling wordt in onderstaande tabel weergegeven.

Stein	2018	2025	2034	%
Minder dan 25 jaar	2264	1959	1697	-25%
25 t/m 65 jaar	5397	4722	3.873	-28%
65 - 75 jaar	1730	1680	1572	-9%
75+	1219	1528	1753	44%
Totaal	10610	9889	8895	-16%

Elsloo en Meers	2018	2025	2034	%
Minder dan 25 jaar	1967	1685	1400	-29%
25 t/m 65 jaar	4490	3925	3.255	-28%
65 - 75 jaar	1223	1265	1261	3%
75+	893	1195	1481	66%
Totaal	8573	8070	7397	-14%

Urmond / Berg	2018	2025	2034	%
Minder dan 25 jaar	1285	1201	1106	-14%
25 t/m 65 jaar	3028	2820	2.454	-19%
65 - 75 jaar	822	879	839	2%
75+	563	837	1170	108%
Totaal	5698	5737	5569	-2%

In Urmond en Berg a/d Maas wordt (relatief gezien) een minder sterke bevolkingskrimp verwacht. Dit heeft te maken met een minder sterke afname van zowel inwoners jonger dan 25 jaar als inwoners van 25 tot en met 65 jaar. Tevens wordt een zeer sterke vergrijzing verwacht in Urmond en Berg a/d Maas met een groei van 108% van het aantal 75-plussers.

Behoeften gebruikers

Op 28 maart 2018 is een startbijeenkomst gehouden voor het accommodatiebeleid in de gemeente Stein. Ruim 100 gebruikers/verenigingen uit verschillende kernen hebben de bijeenkomst bezocht. Tijdens deze bijeenkomst zijn zij geïnformeerd over de aanleiding van het accommodatiebeleid en het proces. Ook zijn zij meegenomen in ontwikkelingen in de samenleving die impact hebben op inwoners, verenigingen en daarmee ook op het accommodatiebeleid.

In subgroepen gingen de aanwezigen daarna met elkaar in gesprek. Eerst werden zij gevraagd na te denken over relevante kansen en ontwikkelingen en over een gezamenlijk toekomstbeeld. Hieronder wordt een samenvatting weergegeven:

Kansen en ontwikkelingen

- Beleid vanuit toekomstvisie
- Leegstand voorkomen
- Duurzaamheid
- Meer multifunctioneel gebruik
- Verenigingen centraal
- Investeren in vrijwilligers
- Oude patronen loslaten

Toekomstbeeld

- Sterke en actieve verenigingen
- Samenwerking verenigingen
- Goed bereikbare accommodaties
- Voldoende lokale faciliteiten
- Betaalbare accommodaties
- Geen bezuinigingen
- Accommodaties onder eigen beheer

Daarna hebben aanwezigen nagedacht over wat de kansen, ontwikkelingen en het toekomstbeeld betekent voor inwoners, verenigingen en accommodaties. Hieronder wordt een samenvatting weergegeven:

Inwoners

- Lokaal, iedere kern
- Mobiliteit faciliteren
- Leefbare kernen
- Activiteiten delen en communiceren

Verenigingen

- Gezamenlijk gebruik
- Kruisbestuiving
- Geen concurrentie
- Eigen belang loslaten
- Jongeren enthousiasmeren
- Ander aanbod

Accommodaties

- Energiezuinig
- Verouderde slopen
- Geen leegstand
- Multifunctioneel
- Toekomstproof maken
- Flexibel
- Eigen beheer
- Toegankelijk
- Laagdrempelig
- Kern- of wijkgebonden

Bijlage 2. Aanbod

Om te komen tot een integraal accommodatiebeleid is het van belang inzicht te hebben in het huidige maatschappelijk vastgoedbestand. In deze bijlage wordt voornamelijk inzicht gegeven in de accommodaties die in eigendom zijn van de gemeente en in accommodaties waar de gemeente de kosten voor groot onderhoud betaalt. Hieronder wordt inzicht gegeven in deze accommodaties op basis van cluster en op basis van kern.

Cluster gerelateerd

In totaal beschikte de gemeente Stein over 34 maatschappelijke accommodaties die in het accommodatiebeleid worden meegenomen. Om het aanbod van de accommodaties overzichtelijk te maken, worden de volgende clusters gehanteerd:

1. Binnensport
2. Buitensport
3. Welzijn (gemeenschapshuizen, ontmoetingscentra en buurthuizen)
4. Jeugdvoorzieningen
5. Cultuur
6. Buiten gebruik / Leegstaand

In deze paragraaf worden de accommodaties per cluster beschreven en wordt op hoofdlijnen een beschrijving gegeven.

Binnensport

De gemeente Stein beschikt over zes binnensportaccommodaties die momenteel in gebruik zijn. De grootste accommodatie is sporthal en sportzaal Merode. Daarnaast gaat het hierbij om twee sportzalen en drie gymzalen. Alle binnensportaccommodaties zijn eigendom en in beheer van de gemeente Stein. De gymzaal in Nieuwdorp is niet meer in gebruik. De accommodaties worden hieronder weergegeven:

Accommodatie	Type	Kern
Merode	Sporthal en zaal	Stein
J. Rivijsstraat	Sportzaal	Elsloo
Overmunthe	Sportzaal	Urmond
Kerensheide	Gymzaal	Stein
D'Ârberg	Gymzaal	Elsloo
Meers	Gymzaal	Meers

Op basis van de normen van NOC*NSF en VSG zou er sprake zijn van ondercapaciteit van drie zaaldelen (één sporthal of drie gymzalen). Indien naar het gebruik wordt gekeken, kan geconcludeerd worden dat er over het algemeen sprake is van overcapaciteit. Gymzalen kennen relatief gezien een zeer lage bezetting. De sporthal kent echter een zeer hoge bezetting. In alle gevallen worden de binnensportaccommodaties gebruikt voor zowel bewegingsonderwijs als sportgebruik (bijv. door verenigingen).

De spreiding van de binnensportaccommodaties over de gemeente is redelijk. In vier van de vijf kernen is minstens één binnensportaccommodatie aanwezig.

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor het hebben van voldoende en adequate huisvesting voor onderwijs en bewegingsonderwijs. De afstand van tussen onderwijslocaties en binnensportaccommodaties is relatief gezien groot. Vijf van de acht onderwijslocaties liggen minstens op 550 meter afstand van de binnensportaccommodatie. Voor drie scholen wordt het vervoer per bus gefaciliteerd door de gemeente.

Naast de reguliere binnensportaccommodaties zijn er in de gemeente Stein nog een aantal andere accommodaties: zwembad Steinerbos (binnen en buiten), twee particuliere handboogschietbanen, één particuliere schietbaan en twee particuliere maneges.

Buitensport

In de gemeente Stein zijn diverse buitensportaccommodaties. Deze buitensportaccommodaties zijn grotendeels een gemeentelijke verantwoordelijkheid. De gemeentelijke accommodaties worden hieronder weergegeven:

Accommodatie	Type	Vereniging	Aantal velden	Kern
't Hetjen	Voetbal	RKSV De Ster	3	Stein
Haslou	Voetbal	RKSV Haslou	2	Elsloo
Berg a/d Maas	Voetbal	VV IVS	2	Berg a/d Maas
Urmond	Voetbal	RKSV Urmondia	3	Urmond
Meers*	Voetbal	RKVV Havantia	2	Meers
Urmond**	Tennis	LTC Urmond	4	Urmond
Elsloo	Tennis	LTV Elsloo	6	Elsloo

* Vanaf seizoen 2018-2019 niet meer in gebruik door RKVV Havantia

** Bij deze accommodatie liggen 20 jeu de boules banen

Voetbal

De gemeente beschikt momenteel over vijf voetbalaccommodaties. Vanaf seizoen 2018-2019 houdt voetbalvereniging Havantia uit Meers op te houden te bestaan. Nadere invulling van deze accommodatie moet nog worden bepaald. Vanaf seizoen 2018-2019 zijn er dus nog vier voetbalaccommodaties met in totaal tien voetbalvelden, waarvan drie kunstgrasvelden. Op basis van het huidige aantal teams is er sprake van een lichte overcapaciteit van voetbalvelden. In totaal is er op zaterdag een overcapaciteit van één voetbalveld en op zondag een overcapaciteit van vier voetbalvelden. Dit heeft te maken met het onderscheid tussen jeugd- en seniorenteam.

Tennis

De gemeente Stein telt drie tennisaccommodaties. Twee van deze accommodaties (Elsloo en Urmond) zijn in eigendom van de gemeente. De accommodatie in Stein is geprivatiseerd.

In totaal telt de gemeente Stein zestien tennisbanen. Op basis van huidige ledenaantallen zou er op basis van normen een behoefte zijn aan vijf tennisbanen. Dit betekent dat er een groot overschot is aan tennisbanen. Bij de tennisaccommodatie in Urmond liggen tevens twintig jeu de boules banen.

Op het gebied van buitensport is een ontwikkeling gaande rondom sportpark 't Hetjen, genaamd het MISA-project (Multifunctionele Invulling Sportaccommodatie). Samen met partners wordt nagedacht over een multifunctionele invulling van het sportterrein.

Welzijn / Sociaal-Cultureel

De gemeente Stein beschikt over diverse welzijns- en sociaal-culturele accommodaties zoals gemeenschapshuizen, fanfarezalen en enkele andere accommodaties met een ontmoetingsfunctie. De gemeentelijke accommodaties worden hieronder weergegeven:

Accommodatie	Kern
MFC De Grous	Stein
Pater Kolbehuis*	Urmond
Maaslandcentrum	Elsloo
MFC Berg a/d Maas	Berg a/d Maas
Fanfarezaal Urmond*	Urmond
Taterheukske	Urmond
St. Gillisgebouw	Elsloo
Buurtcentrum Nieuwdorp**	Stein

* Geen eigendom van gemeente, maar gemeente wel verantwoordelijk voor groot onderhoud

** Oude Don Bosco school die tijdelijk (3 jaar) in gebruik genomen is als buurtcentrum

De spreiding van deze accommodaties is goed te noemen. Iedere kern beschikt over één of meerdere welzijns- of sociaal-culturele accommodaties.

Inwoners en verenigingen nemen steeds meer eigen initiatief voor het behoud, beheer en onderhoud van een accommodatie. Voorbeelden hiervan zijn buurtcentrum Nieuwdorp, het leegstaande schoolgebouw in Meers en de kerk in Kerensheide (geen gemeentelijke accommodatie). Keerzijde van deze ontwikkeling is de extra druk die dit veroorzaakt op de exploitatie van de gemeenschapshuizen en andere accommodaties in de gemeente Stein. De gemeente Stein beschikt over vier gemeenschapshuizen.

Naast de hierboven genoemde accommodaties zijn er nog meer accommodaties die in deze cluster behoren, maar geen eigendom van de gemeente zijn, zoals: Trefcentrum Kerensheide, Bie Gerda, Patronaat, Fanfarezaal Meers etc.

Cultuur

Het realiseren en instandhouden van culturele accommodaties is één van de taken van de gemeente.

De gemeentelijke verantwoordelijkheid gaat daarbij soms verder dan de realisatie van een gebouw. Er dient ook verantwoordelijkheid te zijn voor het beheer, het richtinggevende kader en voor voldoende faciliteiten. Hieronder worden gemeentelijke cultuuraccommodaties weergegeven:

Accommodatie	Kern
Museum voor Grafcultuur	Stein
Streekmuseum Schippersbeurs	Elsloo
Kapel Catsop	Elsloo
Huisvesting LOS	Urmond
IVN-gebouw	Stein

Jeugd

Alle kernen in de gemeente Stein beschikken over één of meer jeugdaccommodaties. Hieronder worden de gemeentelijke accommodaties weergegeven:

Accommodatie	Kern
Taterheukske	Urmond
St. Gillisgebouw	Elsloo
Jeugdaccommodatie Donkowak	Stein
Jeugdaccommodatie Meers	Meers

Naast bovengenoemde accommodaties zijn er nog een aantal zelfstandige jeugdaccommodaties, zoals Scouting Elsloo en Scouting Stein. Een aantal jeugdvoorzieningen zijn gehuisvest in een gemeenschapshuis of andere accommodatie. Daarom is het beheer ook zeer divers geregeld. De gemeente draagt zorg voor het groot onderhoud van de accommodaties die in haar eigendom zijn. Door de jeugdorganisaties wordt het klein onderhoud verzorgd. De staat van onderhoud en functionaliteit van de jeugdaccommodaties is op enkele onderdelen matig te noemen. Ook de bezetting van jeugdaccommodaties is sterk wisselend.

De gemeente Stein bezit 27 openbare speelplaatsen inclusief trapveldjes en skatebanen. De speelplaatsen zijn qua voorzieningen en onderhoud in orde. Nauwe betrokkenheid van de buurt bij de inrichting, onderhoud en beheer biedt een garantie voor een kwalitatief goede speelruimte.

Onderwijs

De gemeente Stein beschikt over één middelbare school en vijf basisscholen. Deze scholen worden hieronder weergegeven:

Accommodatie	Locaties	Onderwijs	Kern
Groenewald College	1	Middelbaar Onderwijs	Stein
IKC De Triviant	1	Basisonderwijs	Stein
RK Basisschool Kerensheide	1	Basisonderwijs	Stein
Openbare basisschool De Maaskei	2	Basisonderwijs	Stein en Urmond
RK Basisschool De Avonturijn	1	Basisonderwijs	Berg a/d Maas
Kindcentrum Aelse	3	Basisonderwijs	Elsloo

Het Groenewald college is een zelfstandige scholengemeenschap met in de kern Stein de afdeling VMBO, HAVO, VWO. De vijf basisscholen beschikken in totaal over acht onderwijslocaties. Bij sommige basisscholen in de gemeente Stein is sprake van medegebruik door peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang. Er zijn twee kindcentra in de gemeente Stein. De spreiding van de onderwijsaccommodaties is goed.

De verantwoordelijkheid voor het onderhoud en de investeringen van de scholen ligt bij de gemeente Stein en de schoolbesturen. Het onderhoud wordt jaarlijks planmatig uitgevoerd waarbij de schoolbesturen een bepaalde beleidsvrijheid hebben. De gemeente stelt de middelen beschikbaar en heeft voornamelijk een controlerende taak op de onderhoudsplanning en wijze van uitvoering.

Er zijn tevens drie schoolgebouwen in de gemeente Stein die niet meer voor onderwijsdoeleinden worden gebruikt. De basisschool in Nieuwdorp (oude Don Bosco school) is tijdelijk herbestemd. De andere twee accommodaties worden momenteel niet gebruikt.

Buiten gebruik / Leegstaand

In onderstaand overzicht worden de leegstaande accommodaties weergegeven:

Accommodatie	Kern
Fanfarezaal Stein	Stein
Gymzaal Nieuwdorp	Stein
Voormalig Jenaplanschool Elsloo*	Elsloo
Voormalig IKC De Triviant Meers	Meers

* Onderzoek voor herbestemming loopt (eventueel een woonhotel)

Inwoners uit Meers denken momenteel na over een alternatieve invulling van het leegstaande schoolgebouw. Naast de bovengenoemde accommodaties komt vanaf september 2018 ook de voetbalaccommodatie in Meers leeg te staan.

Kern gerelateerd

Over het algemeen is sprake van een goede spreiding van accommodaties over de gemeente. Dit betekent echter in sommige gevallen ook dat er in de gemeente en in diverse kernen sprake is van een sterke versnippering van het aanbod van accommodaties. In onderstaande tabel wordt per kern het aantal accommodaties weergegeven:

Kern	Aantal	%
Stein	14	38%
Elsloo	10	27%
Urmond	7	19%
Meers	4	11%
Berg a/d Maas	2	5%

Stein en Elsloo zijn qua inwonersaantal de grootste kernen in de gemeente Stein. Zij beschikken tevens over de meeste accommodaties. In Elsloo wordt dit zichtbaar door de diverse onderwijslocaties die binnen korte afstand van elkaar liggen. In de kern Stein komt dit voornamelijk tot uiting in sociaal-culturele accommodaties. Specifiek voor wijk Nieuwdorp is de situatie rondom de school en de gymzaal (en kerk) een belangrijk aandachtspunt.

In de kern Meers groeit de leegstand van gebouwen. De school staat leeg, de gymzaal wordt zeer beperkt gebruikt en het de voetbalaccommodatie wordt vanaf seizoen 2018/2019 niet meer door voetbalvereniging Havantia gebruikt. Over Urmond en Berg a/d Maas zijn geen grote bijzonderheden te noemen.

Bijlage 3. Gemeentelijke doelstellingen

Een aantal gemeentelijke (beleids)documenten is geanalyseerd om relevante doelen, kaders en speerpunten die van toepassing zijn op het accommodatiebeleid inzichtelijk te maken. Per document worden hieronder relevante aanknopingspunten opgesomd.

Strategische Toekomstvisie 2018-2022

- Wij stimuleren het samenleven door het ontmoeten en verbinden van (verschillende groepen) inwoners en ondernemers te faciliteren. Hierbij zetten we tevens in op een inclusieve samenleving. Voorzieningen zijn een middel om dit te bereiken.
- Actief eigenaarschap van onze inwoners en ondernemers willen wij verder stimuleren zodat zij meer ruimte, zeggenschap en verantwoordelijkheid krijgen voor eigen initiatieven.
- Wij faciliteren en stimuleren (buurtgerichte) initiatieven van inwoners die zorgen voor structurele verbindingen binnen en tussen kernen.
- Niet de gemeente maar de inwoners van een kern moeten zelf aangeven wat zij nodig vinden om hun dorp te houden en te maken tot het dorp waar zij zich thuis voelen. Dit is een voorwaarde voor het ook in de toekomst behouden van sociale en vitale kernen. Het betekent echter voor ons als gemeente een andere rol en taakopvatting van meer regisseren naar stimuleren en faciliteren.
- Sociale en vitale kernen worden voor een belangrijk deel gevormd door de identiteit van de kern en de inwoners en ondernemers. Dit neemt niet weg dat ook we samenwerking tussen de kernen willen stimuleren. Samenwerking is in de toekomst van groot belang om de kracht van Stein te behouden.
- De komende jaren staan we ten gevolge van de doelstellingen uit het Parijs Klimaatakkoord voor grote opgaven op het gebied van duurzaamheid en klimaatadaptie. Deze opgaven zien wij als een urgente uitdaging om de leefomgeving verder te ontwikkelen.
- Ontmoetingsplekken zijn afgestemd op de veranderende samenstelling van de bevolking. We dragen hier aan bij door multifunctionele ontmoetingsplaatsen binnen de kernen te faciliteren, zowel voor jong als oud en in samenwerking met lokale ondernemers en vrijwilligers. Kwaliteit gaat hierbij boven kwantiteit.
- Tevens sluiten de ontmoetingsplekken aan op de veranderende behoeften die direct samenhangen met de flexibele, 24-uurs maatschappij waarin we leven. Denk bij dit laatste aan digitale ontmoetingsplekken of ontmoetingsplekken in de openbare ruimte.
- Daarnaast hebben we bijzondere aandacht voor de jonge generatie. Zij zijn belangrijk voor de toekomst en vervullen een belangrijke rol om te zorgen voor sociale en vitale kernen.
- De waarde van onze openbare ruimte versterken wij door deze meer te benutten als plek voor ontmoeten, sporten en recreëren. Hierbij dragen wij tevens bij aan sociale en vitale kernen.

Uitvoeringsagenda Krimp 2017-2019

- Uit een onderzoek van 2013 blijkt dat de gemeente Stein een overcapaciteit heeft aan buitensportaccommodaties.
- Maatschappelijke accommodaties komen in gevaar met het oog op de bevolkingsdaling en veranderende bevolkingssamenstelling.
- Uit onderzoek komt naar voren dat de leefbaarheid van een kern niet noodzakelijk afhankelijk is van voorzieningen. Een overdekte ruimte is als enige die als onmisbaar wordt gezien.
- De gemeente Stein wil de accommodatie structuur optimaliseren zodat deze toekomstbestendig wordt en ook een bijdrage kan blijven leveren aan de leefbaarheid en vitaliteit van de gemeente Stein. Dit kan betekenen dat concentratie van voorzieningen gaan plaats vinden, meer samengewerkt dient te worden, maar ook dat voorzieningen gesloten moeten worden.
- Bij de herijking van het accommodatiebeleid moet maximaal ingezet worden op kwaliteitsverbetering, clustering,

samenwerking, multifunctionaliteit en flexibiliteit van de accommodaties.

- Accommodaties kunnen in stand gehouden worden door burgerinitiatief dat voor eigen rekening en risico een accommodatie in stand kan houden of privatisering van bestaande accommodaties.
- De kwaliteit van accommodaties is belangrijker dan kwantiteit.
- Clustering en samenwerken is een belangrijk aspect binnen het krimpproof maken van het toekomstige accommodatiebeleid. Hierbij wordt ook gekeken naar samenwerking tussen verschillende sectoren (bv. sport, onderwijs, cultuur, recreatie en toerisme, erfgoed)
- Samen met bewoners, maatschappelijke partners, ondernemers, verenigingen en buurgemeenten maken wij (de gemeente Stein) Stein krimpproof.
- Tijdens de raadsconferentie krimp is uitgesproken dat accommodaties (stenen) een middel zijn om de sociale cohesie in een kern te bevorderen.

Coalitieakkoord 2018-2022

- In deze coalitieperiode wordt gewerkt aan het verder oplossen van knelpunten op het gebied van verkeersveiligheid en parkeren bij maatschappelijke voorzieningen voor ouderen en jongeren.
- Verduurzaming en toekomstige borging van burgerinitiatieven en daaruit voortvloeiende voorzieningen vinden wij een belangrijke opdracht van deze coalitie.
- De gemeente Stein gaat verenigingen in 2018 faciliteren door middel van een zogeheten verenigingsloket. Verenigingen kunnen daar terecht bij een verenigingen- en evenementencoördinator die als vraagbaak fungeert bij tal van zaken.
- De onderwijshuisvesting moet daarbij altijd integraal bekeken worden en een plaats gaan krijgen in het accommodatiebeleid.
- In het accommodatiebeleid moeten er daarnaast ook kansen benut worden voor jongeren en senioren om samen te komen. Focus moet niet alleen op de bestaande gebouwen liggen, maar ook op de mogelijkheden en voordelen van nieuwbouw op lange termijn.
- Parallel hieraan moeten ook de gymlocaties en de afstanden tot de scholen die er nu gebruik van maken, worden meegenomen. Dit moet tevens een plaats krijgen in het accommodatiebeleid.
- In de kern Stein wordt er een lange termijnstrategie uitgewerkt voor het basisonderwijs in deze kern. Dit in relatie tot de eerdergenoemde afwegingscriteria en de integraliteit binnen het accommodatiebeleid.
- In de kern Elsloo zal er vanuit het accommodatiebeleid integraal gekeken worden naar leefbaarheid en verkeersproblematiek, dit ook in relatie tot de toekomstbestendigheid van het basisonderwijs in deze kern.
- Ten aanzien van accommodaties wordt nieuw beleid ontwikkeld dat voorziet in clustering en beter renderende accommodaties (multifunctioneel). Er moet worden toegewerkt naar het op termijn sluiten van niet renderende (met een geringe bezettingsgraad) en verouderde accommodaties, dit alles uiteraard in goed overleg met de gebruikers waarbij alternatieven voor herhuisvesting worden onderzocht.
- Vanuit het op te stellen accommodatiebeleid zouden, hoewel dit geen doel op zich is, besparing op onderhoud en gebruikskosten gerealiseerd kunnen worden en het accommodatiebeheer efficiënter ingericht.
- Onze gemeente kent vele beeldbepalende gebouwen. Deze coalitie wil in 2018 beleid tot stand brengen om de bescherming van die beeldbepalende gebouwen vast te leggen en waar nodig te handhaven.
- De fanfarezaal in Meers dient te worden behouden voor het organiseren van kerngebonden activiteiten. Het streven is gericht op een exploitatie die sluitend is, maar passend binnen het para-commercieel beleid.
- In overleg met omwonenden en inwoners van Meers wordt gekeken naar een passende invulling of herbestemming van het voetbalcomplex van Havantia in Meers.
- Verduurzaming gemeentelijke gebouwen of bekijken mogelijkheden voor aansluiting op het Groene Net.

Beleidsplan Sociaal Domein 2018-2023

- Wij geloven in de kracht van mensen. De dorpen, buurten, verenigingen en inwoners hebben de 'power' om samen veel te bereiken.
- De samenwerking tussen inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke partijen in en tussen kernen wordt gestimuleerd.
- Communicatie en informatie zijn erg belangrijk. Ook ontmoeting van mensen is van belang. De verenigingen, evenementen en activiteiten spelen hierin een belangrijke rol.
- Met subsidies faciliteren wij verenigingen en organisaties om te werken aan gelukkige inwoners en sociale en vitale kernen. De herijking van het subsidiebeleid is erop gericht verenigingen die meer maatschappelijke meerwaarde en impact realiseren, te belonen.
- Net zoals de inwoners hebben ook de verenigingen een verantwoordelijkheid om bij te dragen aan de leefbaarheid in de kernen.
- Er zijn ruim 150 culturele- en sportverenigingen en stichtingen in de gemeente Stein waar veel inwoners hun passie kwijt kunnen, elkaar ontmoeten en elkaar helpen.

Subsidiebeleid 2019-2022

- De gemeente subsidieert organisaties die een bijdrage leveren aan de verwezenlijking van beleidsdoelen, die zonder subsidie niet of niet geheel gerealiseerd kunnen worden.
- We streven naar sociale en vitale kernen, waar inwoners actief zijn, elkaar helpen en zelf initiatief nemen.
- Samenwerking tussen inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke partijen in en tussen kernen wordt gestimuleerd.
- We stimuleren en faciliteren actief eigenaarschap en lokale initiatieven.
- De gemeente stimuleert en faciliteert organisaties actief bij te dragen aan maatschappelijke doelen. Dit gaat verder dan alleen subsidieverstrekking. De rol van de gemeente in de ondersteuning van organisaties is een mix van de inzet van menskracht, middelen en kennis.
- Het subsidiebeleid gaat ervan uit dat alleen activiteiten, die uitvoering geven aan gemeentelijk beleid, subsidiabel zijn. Instellingen of organisaties zijn op zichzelf niet subsidiabel, ook al realiseren we ons dat er zonder organisaties geen activiteiten kunnen bestaan.
- De ondersteuningssubsidie accommodaties heeft als doel instellingen en organisaties te ondersteunen in het kader van tegemoetkoming voor accommodatiehuur ten behoeve van de kernactiviteiten.

Visienota Sport en Bewegen 2011-2014

- Het sport- en beweegaanbod in de gemeente Stein moet voor iedereen toegankelijk zijn, zowel financieel als de bereikbaarheid van de accommodaties en voorzieningen.
- De gemeente Stein moet steeds meer de balans zoeken tussen kwaliteit, kwantiteit en betaalbaarheid. Accommodaties met een multifunctioneel karakter hebben de voorkeur.
- Niet alle sportaccommodaties in Stein zijn meer rendabel en passen ook niet altijd meer bij de kwaliteitseisen van de hedendaagse gebruiker. Vergrijzing/ontgroening kan leiden tot minder draagvlak voor voorzieningen en accommodaties.
- Stein heeft een kwantitatief goed voorzieningenniveau, gemeente-breed is er sprake van een overschot aan voetbalvelden en tennisbanen. De bezetting van kleine binnen-sportaccommodaties neemt de laatste jaren af en hier wordt momenteel afgewogen of ze gesloten kunnen worden en of er alternatieven beschikbaar zijn.
- Verenigingen die gebruik maken van de binnensportaccommodaties ervaren problemen met het niet beschikbaar zijn van zaaluren in de avond. Een optimalisering van de invulling tijdens de meest gewilde tijden is gewenst. Naar de toekomst toe dient er gekeken te worden hoe andere buitensportaccommodaties meer multifunctioneel gebruikt kunnen worden.